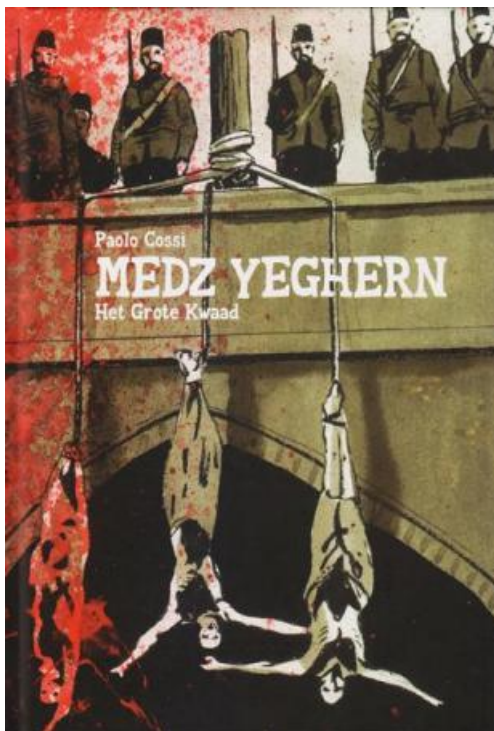

Het Grote Kwaad

Terwijl in West-Vlaanderen en Noord-Frankrijk de Eerste Wereldoorlog al gauw vastliep in een jaren durende loopgravenoorlog, slingerde een meer dan 2000 kilometer lange frontlinie zich doorheen Europa. In Armenië, een uithoek van het toenmalige Ottomaanse Rijk speelde zich vanaf 1915 een slachting af die door de plaatselijke bevolking de naam “Medz Yeghern”, ofte Het Grote Kwaad meekreeg.

Sinds de 19de eeuw stond het Ottomaanse Rijk, dat toentertijd grote delen van de Balkan en het Midden-Oosten omvatte, onder grote interne druk. De Christelijke en Orthodoxe bevolkingsgroepen in Europa, zoals Griekenland, Bulgarije, en Montenegro, streden om hun soevereiniteit. In 1908 grepen de Jonge Turken de macht in het Ottomaanse Rijk. Na de

Balkanoorlogen (1912 – 1913) pleegde de extremistische vleugel van de Jonge Turken een nieuwe staatsgreep, gestoeld op agressief Turks nationalisme. In dit nieuwe rijk was geen plaats meer voor niet-Turkse volkeren, zoals de Armeniërs.

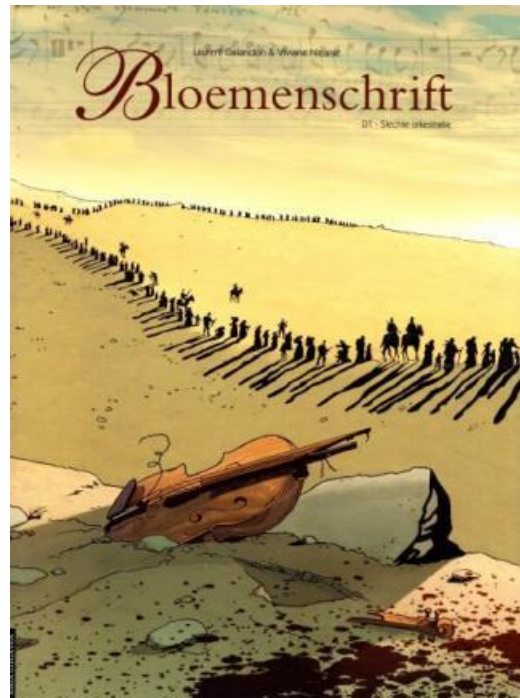

Tijdens WO I koos het Ottomaanse Rijk de kant van de Centrale Mogendheden (Duitsland, Oostenrijk-Hongarije, en Bulgarije), tegen de Entente (Rusland, Engeland, en Frankrijk). De Kaukasusveldtocht, gericht tegen Rusland, liep uit op een nederlaag, waarna de Armeniërs publiekelijk tot zondebokken werden uitgeroepen. Alle soldaten van Armeense afkomst werden ontwapend en gedemobiliseerd.

24 april 1915 vormde het officiële begin van de Armeense volkerenmoord. In Constantinopel werd de Armeense elite opgepakt, gedeporteerd, en vermoord. De Armeense bevolking werd vanuit hun thuisland gedeporteerd naar het zuidelijke deel van het Ottomaanse Rijk, het huidige Syrië. Tijdens deze dodenmarsen werd er geen voedsel of drank voorzien. De Armeniërs bezweken aan honger, dorst, ziekte, of werden gedood door de begeleidende soldaten of plaatselijke milities. Vrouwen en meisjes werden regelmatig verkracht. De eindeloze tochten door de woestijn kenden geen werkelijke eindbestemming, en dienden enkel om zoveel mogelijk Armeniërs om te brengen.

Over hoeveel Armeniërs uiteindelijk omkwamen, lopen de schattingen erg uiteen. Naargelang de bron variëren cijfers van 600.000 tot 1.500.000 doden. Onder andere bevolkingsgroepen zoals Assyrische Christenen en Pontische Grieken vonden eveneens massamoorden plaats. In Syrië stierven enkele 100.000-en Arabieren de hongerdood.

Het gebruik van de term “genocide” is tot op heden controversieel. Was de Armeense genocide écht de eerste moderne genocide, of was ze een onvermijdelijk gevolg van oorlog en burgeroorlog, zonder dat de Ottomaanse overheid de intentie had om de Armeniërs structureel uit te roeien? De meeste historici hebben deze gebeurtenissen na uitgebreid wetenschappelijk onderzoek als genocide bestempeld, waarna ook heel wat regeringen over de gehele wereld deze als zodanig erkenden. Andere wetenschappers wijzen op het gebrek aan hard wetenschappelijk bewijs omtrent de precieze bedoelingen van de Ottomaanse machthebbers, en houden het op deportaties en massamoorden. Dat de Turkse overheid bepaalde archieven gesloten houdt, en dat andere verdwenen of vernietigd zijn, bemoeilijkt het onderzoek.

Wil je meer weten over Het Grote Kwaad, dan kan je terecht in strips als **Medz Yeghern** (16+, solo bij de M), **Bloemenschrift** (Collectie Bamboe), of **Deserteur** (zijrek).

Bronnen:

Strips en de Grote Oorlog door Tine Anthoni – BSC 2014;

Armeense Genocide – Wikipedia;

De “vergeten” genocide door Ton Zwaan – www.armeensegenocide.info;

Hoe zat het ook alweer? door Sam de Voegt – Nrc.nl;

Onverbloemd door Christophe Christiaens – Stripspeciaalzaak.be